

ከሆሶህ ጥሶህ ሃህኝ
EDITORIAL

100 + 1

ՑԱԻԻՆ ՍԱՀՄԱՆ ՉԿԱՅ

Գաճաճ ու ճղճիմ մարդիկ՝ գձուձ հաշուարկներով կ'ուզէին սահմանափակել վշտի տեւողութիւնը, երազելով որ իրենց անլուր, աւերիչ ու բնաջնջող խաւարային, ճիւղաղային սեւ գործին բիրտ գործակից ունենալով ժամանակի հարթեցնող լողը՝ ամէն ինչ փշրելով, փոշիացնելով քամիին պիտի յանձնեն, եւ յիշատակն անգամ պիտի թառամի...

Այս բոլորը կրնան յուսալ ամէն անոնք, որ մաս ու բաժին չեն ունեցած ցաւին ու տառապանքին, որոնց սրտին մէջ երբեք չէ խարանուած դրական կամ թէկուզ ժխտական որեւէ արժէք: Ձեն գիտեր ցաւի խորհուրդը, վշտի խորհրդարանը, նեղութեան ու տառապանքի բովը՝ որ կը ծնի նորանոր արշալոյսներ, լուսաշող ու կենսունակ օրեր:

Հայ ազգի նոր սերունդը կրողն է այս ցաւին, ժառանգն է այս վէրքին, որ սպիանալ չի կրնար, քանի դեռ ոչ ոք յանձն առած է ընդունիլ իր պատասխանատուութիւնը, քանի դեռ ոչ ոք դեղ ու դարման չ'ուզեր դնել այդ վէրքին վրայ, քանի դեռ ոչ ոք չի համարձակիր չորցնել՝ արցունքն աչքերուն նստած պառակին՝ որ երէկ հողմավար որբուկն էր անապատին:

Սուտ կ'ըլլայ ըսել թէ այս հրէշային արարքի միտքը յղացողն ու հեղինակը, գործադրողն ու հովանաւորը, հրճուողն ու շահողը միայն մէկն է. սա անմարդկայնութեան սեղանին շուրջ հաւաքուած, անմեղ զոհերու արիւնով հարբած, շահերու զգլխիչ երազներով ցնորած, հաճոյախօսելով՝ իրարմէ խաբէութեամբ օգուտ կորզելու մարմաջով տոգորուած, մէկը միւսէն աւելի կամ պակաս քաղաքավարութեամբ, սակայն միշտ ստապատիր խոստումներ շուայելու մոլուցքով վարակուած, այսպէս կոչուած «քաղաքակիրթ» հասարակութեան «քաղաքականութիւն» խաղցող, բա-

ըոյականութենէ զուրկ, եսածին ու եսակեդրոն ճիւղային զանգուածի մը նողկալի ծնունդն է:

Այս է պատճառը, որու համար, հարիւր տարի ետք, երբ կ'երագէին հարցը փակուած համարիլ՝ նոր ոճիրներով հաստատեցին իրենց էութիւնը կազմող արիւնարբու գազանութիւնը: Իսկ ո՞ւր էր այսպէս կոչուած «քաղաքակիրթ» աշխարհը: Արդեօք ի՞նչ ըրաւ...

Սակայն այսօր, թէեւ ցիր ու ցան, օտարալեզու կամ նոյնիսկ օտարադաւան, հայը կը մնայ հայ, եւ մինչեւ որ այս տեսակի հայի վերջինը մնայ, արժանի իր նահատակ պապերուն, գիտակից՝ որպէս կրող մարդկային գերազանց արժէքներու եւ պահանջատէր արդար հատուցման եւ սեփական իրաւունքներու վերականգնման...

«Կամք, պիտի լինեմք, ու դեռ շատանամք...»:

(Պարոյր Սեւակ)